

Landbrugets Prisforhold i Tidsrummet 1. Juli 1945 til 30. Juni 1946.

Det landøkonomiske Driftsbureau har nylig udsendt sin 70. Meddelelse, hvori der redegøres for Prisforholdenes Udvikling i ovennævnte Driftsaar. Det fremgaar af Redegørelsen, at de ret stabile Prisforhold, der havde været gældende under den største Del af Krigen, i 1945 afløstes af en Prisnedgang for Husdyrbrugsprodukterne, foranlediget af den i Eftersommeren 1945 trufne Prisaftale med vort gamle Hovedmarked, England. Denne Prisnedgang blev i Gennemsnit for hele Aaret ca. 6 pCt. for Husdyrbrugsprodukterne, og da disse udgør langt den overvejende Del af Landbrugsproduktionen, bliver Nedgangen for denne af omtrent samme Størrelse.

Husdyrbrugsprodukterne. Smørprisen nedsattes i Henhold til Lov om en Smørordning af 1. Oktober 1945 fra 445 Kr. til 400 Kr. pr. 100 kg. For Aarets Gennemsnit betød det et Fald paa godt 7 pCt. For Flæsket bortfaldt allerede i Juni 1945 Tillægget paa 16 Øre pr. kg for Svin paa 80¹/₂ kg slagtet Vægt og derover, og da selve Noteringen fra 1. Oktober desuden nedsattes fra 2,72 Kr. til 2,59 Kr. pr. kg Flæsk, blev Resultatet en Nedgang i den gennemsnitlige Flæskepris paa godt 7 pCt. — altsaa ganske som for Smørret.

For Sødmælk, Ost og Æg samt for Kælvækøer androg Prisfaldet 2—6 pCt., hvorimod Priserne paa Køer, Stude og Oksekød nærmest forblev uforandrede.

Hestepriserne gik stærkt nedad, især henimod Driftsaarets Slutning. I April Kvartal 1946 laa Noteringen henved 30 pCt. lavere end i den tilsvarende Periode i 1945. Gennemsnitsnoteringen for hele Aaret blev dog kun ca. 22 pCt. lavere end Aaret før.

Planteprodukterne. Den noget større Kartoffelavl i 1945 sammenlignet med 1944 maatte ventes at give noget lavere Priser end i det foregaaende Driftsaar, men Nedgangen blev som Helhed kun ca. 5 pCt., idet en ret stor Eksport til forholdsvis gode Priser i første Halvdel af 1946 rettede paa Gennemsnitsprisen. Ogsaa Sukkerroeprisen laa lidt lavere end Aaret før, medens Kornet bevarede uforandret Pris i Henhold til den forlængede Kornordning.

I Modsætning hertil udviser Frøpriserne Stigning; naar de tages under et, andrager den kun omkring 4 pCt., men varierer stærkt for de forskellige Sorter. Halvsildig Rødkløverfrø er saaledes steget med 37 pCt., Turnipsfrø med 12 pCt., Runkelroe-frø med 7 pCt. For de øvrige mere almindelige Frøsorter andrager Prisstigningen kun ganske faa Procent.

Foderstoffer og Kunstgødning. En direkte Sammenligning af Priserne for disse Hjælpe midler i Driftsaarene 1944—45 og 1945—46 vanskeliggøres i nogen Grad, fordi Varer som f. Eks. Bomuldsfrø- og Solsikkekager samt Chilesalpeter og Superfosfat ikke fandtes her i Landet i 1944—45.

De Fodermidler, der kan sammenlignes prismæssigt i de 2 Aar, er f. Eks. Lucernemel, der er faldet med ca. 3 pCt. samt Kød- og Benmel, der endda blev 10 pCt. billigere. Prisen for Hør- og Sennepsfrøkager forblev derimod uforandret, idet der ikke er foretaget Ændringer i den af Myndighederne fastsatte Pris for Oliekager, der leveres Avlerne af Hør- og Sennepsfrø.

Som antydet kan man for de efter Krigens Ophør importerede Oliekager ikke drage prismæssige Sammenligninger med det nærmest foregaaende Aar. Derimod kan deres Prisniveau belyses ved Sammenligning med Smørprisen. Naar 1909—14 benyttes som Basisaar, bliver Forholdstallene for 1945—46 saaledes: Smør 197, Bomuldsfrøkager 269 og Solsikkekager 307.

Prisen for Kaligødning er lidt højere og for Kalksalpeter lidt lavere end Aaret før. Tilsvarende Sammenligningsgrundlag savnes for Chilesalpeter og Superfosfat, men hvis Prisen i Fem-aaret 1909—14 sættes = 100, var Indekstallene for Prisen i 1945—46 saaledes: Chilesalpeter 164, Superfosfat 285, Kalk-

Priser paa forskellige Landbrugsprodukter og Produktionsmidler.

	Kr. pr. 100 kg			Forholdstal for 1945—46	
	1945 —46	1944 —45	1909 —14	1909-14 = 100	1944-45 = 100
Smør: Notering	389	389	209	186	100
do. do. + Tillæg	412	445	209	197	93
Ost, 20 pCt.	195	199	(57)	342	98
Slagterisvin, sl. Vægt	262	272	97	270	96
do. 80 ¹ / ₂ kg og derover	262	287	—	—	91
Æg	226	240	118	192	94
Slagtekøer 1. Kl. lev. Vægt ..	125	125	(50)	250	100
Kohuder	140	140	86	163	100
Smaaigrise, Kr. pr. Stk.	49	49	—	—	100
Kælvkøer, 1. Kl., Kr. pr. Stk. ..	720	755	—	—	95
Unge Heste, Kr. pr. Stk.	2094	2701	737	284	78
Indekstal for Husdyrprod.	227	242	100	227	94
Hvede	29,25	29,25	13,82	212	100
Rug	30,25	30,25	11,93	254	100
Byg, 2rd.	26,25	26,25	12,88	204	100
Havre	26,25	26,25	12,06	218	100
Hø	25,70	25,37	6,87	374	101
Kartofler, Sælgers St. Sjæll. ..	19,07	20,16	(3,75)	509	95
Sukkerroer	5,73	5,96	2,02	284	96
Indekstal for Planteprod.	269	269	100	269	100
Indekstal for Landbrugsprodukter ialt	231	245	100	231	94
Bomuldsfrøkager	39,55	—	14,68	(269)	—
Solsikkekager	39,55	—	12,88	(307)	—
Hørfrøkager	79,40	79,40	—	—	100
Sennepsfrøkager	60,00	60,00	—	—	100
Lucernemel	53,78	55,33	—	—	97
Kød- og Benmel	69,59	77,50	—	—	90
Chilesalpeter	(32,63)	—	19,88	(164)	—
Kalksalpeter	25,02	25,24	(19,30)	130	99
18 pCt. Superfosfat	(16,85)	—	5,92	(285)	—
40 pCt. Kaligødning	20,20	19,42	11,92	169	104
Indekstal for: Bygningsomkostn. m. v.	412	388	100	412	106
Inventarværdien paa en Bondegaard	336	323	100	336	104

salpeter 130 og Kaligødning 169. Navnlig Superfosfat ligger paa et højt Prisniveau, sammenlignet med de øvrige Gødningsarter.

Andre Produktionsmidler. Herunder hører f. Eks. Papirbindegarn, der er blevet 11 pCt. billigere end Aaret før. Prisen paa Tavegarn og Maskinolie blev stort halveret, og for Petroleum gik den ned til ca. en Trediedel. Anderledes gik det med Maskiner og Byggematerialer, der fortsatte den støtte Stigning, der har kunnet konstateres gennem en længere Aarrække. Maskiner blev saaledes 4 pCt. og Byggematerialerne 6 pCt. dyrere end Aaret før.

Arbejdslønningerne, der er Landbrugets mest tyngende Drifts-omkostning, har fortsat de senere Aars kraftige Stigning. Kontantlønnen ligger for samtlige Medhjælpergrupper 26—29 pCt. højere end i Fjor.

*Kontante Medhjælperlønninger 1. Maj 1943—30. April 1946. Kroner.
(Efter Det statistiske Departement).*

	1943—44	1944—45			1945—46			Forholdstal 1945-46, naar 1944-45 sættes = 100
		Som- mer	Vin- ter	Hele Aaret	Som- mer	Vin- ter	Hele Aaret	
Karle, 16 Aar og derun.	824	611	488	1099	793	616	1409	128
do. 17-20 Aar	1265	980	690	1670	1293	862	2155	129
do. 21 Aar og derov.	1534	1156	776	1932	1487	970	2457	127
Forkarle	1639	1131	911	2042	1521	1046	2567	126
Fodermestre (paa Gaardens Kost)	1660	1139	947	2086	1516	1115	2631	126
Piger, 17 Aar og derun.	591	359	406	765	477	496	973	127
do. 18 Aar og derov.	782	477	531	1008	643	660	1303	129

Sammenlignet med 1943—44 andrager Lønstigningen for ældre Karle henvend 60 pCt., for Piger godt 65 pCt. og for yngre Karle omkring 70 pCt. Kostudgifterne er imidlertid ikke væsentlig større nu end for et Par Aar siden, hvorfor den samlede Lønudgift bliver forholdsvis mindre end Stigningen i de kontante Lønninger.

Ejendomsskatterne. Af Meddelelsen fremgaar det endvidere, at Det statistiske Departement har opgjort Landbrugets Ejendomsskatter til 115 Mill. Kr. i 1945—46 mod ca. 110 Mill. Kr. i 1944—45, en Stigning paa ca. 4,5 pCt. Ejendomsskatterne er nu mere end 5 Gange saa store som i Femaaret 1909—14.

Det landøkonomiske Driftsbureaus Meddelelse om Prisforholdenes Udvikling slutter med følgende Bemærkninger:

„Med de her anførte Oversigter som Baggrund kan det siges, at de Prisforskydninger, der har fundet Sted i det sidst forløbne Aar, har medført en kraftig Svækkelse af Landbrugets Rentabilitet, idet der samtidig med et Fald i Priserne paa Landbrugets Salgsvarer som Helhed er sket en yderligere Stigning i dets Omkostningsniveau. Dette gælder saa godt som alle betydende Udgiftsposter, men navnlig for Arbejdslønningernes Vedkommende, hvor Stigningen har været saa kraftig, at de kontante Pigelønninger i 1945—46 laa henimod 2 $\frac{1}{2}$ Gang højere og de kontante Karlelønninger rundt regnet tre Gange højere end i Førkrigsaaet 1938/39.“

FAO-Konferencen i København 2.—13. September.

De 500 Delegerede, der fra Alverdens Lande samledes i København i Dagene omkring 1. September, fik en hjertelig Modtagelse. Allerede paa Banegaarden blev de hilst velkommen, idet store Skilte med en for Lejligheden passende Tekst ikke kunde undgaa deres Opmærksomhed. Foran Christiansborg, hvor Konferencen holdtes, vajede et halvt Hundrede Nationers Flag, og der var af den danske FAO-Komité, hvis Formand var Statskonsulent *A. P. Jacobsen*, skabt den bedst mulige Ramme om den med Sp ending imødesete internationale Konference.

Konferencen rummede adskillige „store Øjeblikke“. For mange af de Fremmede var det største maaske Aabningshøjtideligheden den 2. September, da Kong Christian ved en Højtidelighed i Rigsdagens F llessal aabnede Konferencen og ønskede de Delegerede Held og Lykke til gennem de forestaaende Forhandlinger at naa til en god L sning af de Opgaver, som var overdraget Konferencen.

Denne Aabningshøjtidelighed indledes med, at Udenrigsminister Gustav Rasmussen paa den danske Regerings Vegne b d de mange Gæster velkomne, hvorpaa FAO's Generalsekretær, Sir *John Boyd Orr*, takkede for Gæstfriheden og udtrykte Haabet om, at Konferencen maatte kunne medvirke til at frigøre Menneskeheden for Sult og Frygten for Sult, som var Roden til mange af de Vanskeligheder, Verden i Øjeblikket kæmper imod.

Danmarks Gesandt i U. S. A., Minister Henrik Kauffmann, som har fulgt FAO's Arbejde fra den første Begyndelse, valgtes enstemmig til Formand for Konferencen.

Et nyt stort Øjeblik for Konferencens Deltagere var Generalsekretær, Sir John Boyd Orr's Forelæggelse af sit Forslag til et Folkeernæringsraad for hele Verden, et Forslag, der gaar ud paa at øge Produktionen af Levnedsmidler, saa ingen beh ver

at sulte, men samtidig sikre Producenterne, saa der bliver en stabil Afsætning til rimelige Priser.

Dette skulde ifølge Forslaget ske ved en Stabilisering af det internationale Marked for Levnedsmidler, Skabelsen af en Verdensreserve af Levnedsmidler, saa der kunde ske en Udjævning af Udbudet, som ellers vilde være stærkt paavirket af gode og daarlige Høstaar. Denne Regulering skulde overdrages et internationalt Organ: World Food Board.

En detailleret Plan skulde udarbejdes af en Komité, bestaaende af Repræsentanter for en Række af Landes Regeringer.

Det næste store Øjeblik kom, da UNRRA's Generaldirektør, den temperamentsfulde la Guardia, tidligere Borgmester i New York, i en ildnende Tale stillede de Delegerede over for deres store Ansvar over for Verdens sultende Millioner af Mennesker. la Guardia vilde ikke høre Tale om Overflod af Levnedsmidler og hævdede, at naar der undertiden var daarlige Afsætningsmuligheder og lave Priser, var Aarsagen kun daarlig Fordeling eller regulær Spekulation.

I Debatten deltog fra dansk Side bl. a. Finansminister Thor-kil Kristensen, der fastslog, at de i ernæringsmæssig Henseende daarligst stillede Lande maa have tilført flere Fødemidler til øjeblikkelig Lindring af Manglerne, og dernæst maa de hjælpes til en Udvidelse og Forbedring af Produktionsmulighederne. Derfor er en storstilet Kreditgivning nødvendig for de vanskeligst stillede Lande. Den paatænkte Pris-Stabilisering er et meget vanskeligt Spørgsmaal, og der vil komme til at hvile et enestaaende Ansvar paa dem, der skal fastsætte et saadant Prisniveau.

Der nedsattes paa Konferencen en Række Kommissioner og Underudvalg med ganske bestemte Arbejdsopgaver, i Hovedsagen vedrørende ernæringsmæssige, tekniske og administrative Problemer. Kommission C, der navnlig skulde tage sig af de mere direkte Ernæringsspørgsmaal, nedsatte 2 Underkomiteer, hvoraf den ene skulde tage sig af Generaldirektørens Forslag om Produktion og Fordeling paa længere Sigt, medens den anden skulde beskæftige sig med de mere akutte Ernæringsproblemer. De forskellige Kommissioner og Udvalg gen-

nemgik de forelagte Opgaver og udarbejdede i hvert enkelt Tilfælde Forslag, der blev fremlagt for det afsluttende Plenarmøde, inden Konferencen sluttede.

I Hovedsagen var det følgende Spørgsmaal, der ønskedes fremmet:

FAO skulde søge Samarbejde med andre internationale Organisationer for at gøre Tilvejebringelsen af Levnedsmidler saa effektiv som mulig. Et Led heri var Videreførelsen af UNRRA's Hjælpevirksomhed i de krigshærgede Lande, naar denne Organisation indstiller sin Virksomhed.

Dernæst skulde Produktionen af Kunstgødning, først og fremmest Kvælstofgødning, øges mest muligt.

Ved Beregning af hvert Lands nødvendige Fødevarerforbrug skulde man naa til en bedre Fordeling af de tilstedeværende Levnedsmidler. Ved Hjælp af Kreditter skulde de trængende Lande sættes i Stand til at importere Fødevarer, selv om deres øjeblikkelige Købekraft ikke tillader det.

Det var omfattende Beslutninger, der blev taget af Konferencen, men alligevel kan man synes, at et mindre Antal Delegerede vilde have kunnet naa det samme Resultat. Og dog. Det, der skal føre denne Sag, som FAO arbejder for, frem, er den Indsats, som hvert enkelt Lands Regering vil gøre, og da er det uden Tvivl af Værdi, at der i hvert af de deltagende Lande er flere fremstaaende Repræsentanter, der har været med og været udsat for den Paavirkning, som Konferencens Deltagere fik af de mange ildnende Indlæg i Debatten. Den røde Traad, der gik gennem disse, var: Vi løber om Kap med Tiden. Hvis ikke vi hurtigt løser hele Verdens Ernæringsproblem, kan vi ikke frigøre os for den Frygt, at en ny Krig vil komme. Men, som Sir John Boyd Orr sagde til Slut: „Hvis Nationerne i Fællesskab arbejder paa en Verdens-Levnedsmiddelplan, der bygger paa de menneskelige Behov, vil der ikke komme nogen ny Krig“.